

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

**MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARININ
KUR ARTIŞLARINA KARŞI TÜRKİYE
CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
TARAFINDAN DESTEKLENMESİNE
İLİŞKİN UYGULAMA TALİMATI**

HAZİNE VE KURUMSAL OPERASYONLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

25 Eylül 2023

Mevduat ve Katılma Hesaplarının Kur Artışlarına Karşı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından Desteklenmesine İlişkin Uygulama Talimatı

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Uygulama Talimatının amacı, 14/7/2023 tarihli ve 7456 sayılı 6/2/2023 tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telafisi İçin Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi İhdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi ile 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 35 inci maddesi kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı kaynaklarından karşılanan desteklerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kaynaklarınca karşılanmasına ilişkin uygulama esaslarını göstermektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Uygulama Talimatı, 7456 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi ile 4749 sayılı Kanunun geçici 35 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Uygulama Talimatında geçen;

a) Bakanlık: Hazine ve Maliye Bakanlığını,

b) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan mevduat ve katılım bankalarını,

c) Destek: Merkez Bankası tarafından kur korumalı hesaplara 7456 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi gereğince sağlanan desteği,

ç) Kanun (7456 sayılı Kanun): 14/7/2023 tarihli ve 7456 sayılı 6/2/2023 tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telafisi İçin Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi İhdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunu,

d) Karar: 23/2/2022 tarihli ve 5206 sayılı Mevduat ve Katılma Hesaplarının Kur Artışlarına Karşı Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararını,

e) Kur korumalı hesap (KKH): Bankalar nezdinde açılan ve destek sağlanan Türk lirası mevduat veya katılma hesabını,

f) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,

g) Sistem: Merkez Bankası tarafından sağlanan ve bankaların veri girişi yapmak için kullandığı web servis uygulamasını,

ğ) Vade başı kuru: Türk lirası mevduat veya katılma hesabının açıldığı/yenilendiği gün saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kurunu,

h) Vade sonu kuru: Türk lirası mevduat veya katılma hesabının vadesinde saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kurunu,

ı) Yararlanıcı: Destekten faydalanan yurt içi yerleşik gerçek kişileri,

i) Yurt içi yerleşik gerçek kişi: Yurt dışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dâhil Türkiye'de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek kişileri, ifade eder.

Kur korumalı hesapların açılması ve vade sonu yenileme

MADDE 4- (1) Banka tarafından açılacak KKH'ler 3 ay, 6 ay, 9 ay ve 12 ay vadeli olarak açılır. 90 günden az ve 370 günden fazla olmamak kaydıyla anılan vadelerin 10 gün altında veya üstünde vadelerle KKH'ler açılabilir.

(2) KKH'lerin açılışlarında işlem günü saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından açıklanan ABD doları/Türk lirası, Euro/Türk lirası ve İngiliz Sterlini/Türk lirası döviz alış kurlarından birisi kullanılır.

(3) Bankalar nezdinde saat 16:30'a kadar açılan KKH'ler, aynı iş günü içerisinde Ek-1'de yer alan bildirim formuna uygun şekilde sistem üzerinden saat 17:00'ye, yarım iş günlerinde saat 12:30'a kadar Merkez Bankasına bildirilir. Saat 16:30'dan sonra açılan hesaplara ilişkin Ek-1 bildirimleri ise takip eden iş günü en geç saat 11:00'e kadar tamamlanır.

(4) KKH'ler ile ilgili olarak Merkez Bankasına bildirim yapılan Ek-1 formunda "Hesap Türü İlk Açılış (A) / Yenileme (Y)" ile ilgili olarak aşağıda yer alan kriterler dikkate alınır:

- (a) Bankaca daha önce KKH açtırmayıp ilk defa bu hesapları açtıracak olan yararlanıcılara ait olan hesaplar "Hesap Türü İlk Açılış (A)" olarak bildirilir.
- (b) Banka nezdinde daha önce KKH açtırmış, vade bitiminde faiz getirisi ve destek tutarı eklenmiş hesabın toplam tutarı üzerine ilave para yatırılması durumunda her ilave tutar gerek yeni hesap numarası ile olsun gerek eski hesap numarası ile olsun "Hesap Türü İlk Açılış (A)" olarak bildirilir.
- (c) Yararlanıcıya ait hesabın vadesinden önce kapatılıp ilerleyen tarihlerde yararlanıcıya yeniden hesap açılması durumunda bu hesaplar da "Hesap Türü İlk Açılış (A)" olarak bildirilecektir. Vadesinde kapatılan hesaplardan vade sonu günü dışında farklı tarihlerde açılan hesaplar "Hesap Türü İlk Açılış (A)" olarak bildirilir.
- (ç) Yararlanıcı, vade sonunda anapara, faiz ve destek toplamından oluşan tutarı geçmeyecek şekilde aynı gün aynı veya farklı hesap numarası ile ilk hesap açılıştaki kriterlerle veya döviz cinsi, vade, faiz oranı vb. kriterlerden en az birini değiştirerek hesabını devam ettirmek isterse "Yenileme (Y)" olarak bildirilir.

Merkez Bankası desteğinin kullandırılmasında uygulanacak faiz ve kâr payı oranları

MADDE 5- (1) **(Değişik: 25/9/2023)** Mevduat bankalarının KKH'lere uygulayacağı faiz oranı bankalar ve yararlanıcılar arasında serbestçe belirlenir. Belirlenen oranın Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranından düşük olması durumunda ödenecek destek tutarı, Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı esas alınarak hesaplanır.

(2) **(Değişik: 25/9/2023)** Merkez Bankası, gerektiğinde bankanın KKH'ye uygulayacağı asgari ve azami faiz oranlarını belirlemeye yetkilidir.

(3) Katılım bankalarında açılan KKH'lere sağlanacak getiri katılım bankacılığı esasları çerçevesinde belirlenir. Bu KKH'lere sağlanacak getirinin katılım bankalarının Merkez Bankası ile açık piyasa işlemleri kapsamında yaptıkları bir hafta vadeli repo işlemlerinde oluşan maliyetten düşük olması halinde aradaki farkı katılım bankacılığı esasları çerçevesinde katılım bankası karşılayabilir, karşılanmayan kısım için destek sağlanmaz.

Vade sonu işlemleri

MADDE 6- (1) Vade sonunda Türk lirası mevduat hesabı sahibine anapara ile faiz, Türk lirası katılma hesabı sahibine ise katılma hesabı bakiyesi banka tarafından aynı gün ödenir.

(2) Vade sonu kurunun, vade başı kurundan düşük olması durumunda Merkez Bankası tarafından destek ödemesi yapılmaz.

(3) Vade sonu kurunun, vade başı kurundan yüksek olması nedeniyle oluşacak destek üzerinden hesaplanan tutarın banka tarafından ödenecek faiz veya kâr payına eşit veya düşük olması durumunda, Merkez Bankası tarafından destek ödemesi yapılmaz.

(4) **(Değişik: 25/9/2023)** a) KKH'ye uygulanan faiz/kâr payı oranının Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo oranından düşük olması durumunda;

1) Vade sonu kurunun vade başı kurundan yüksek olması nedeniyle oluşacak destek üzerinden hesaplanan tutarın banka tarafından ödenecek faiz veya kâr payından yüksek ancak Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı ile hesaplanan faiz ve kâr payından düşük olması durumunda, aradaki fark banka tarafından yararlanıcıya ödenir ancak Merkez Bankası tarafından destek ödemesi yapılmaz.

2) Vade sonu kurunun vade başı kurundan yüksek olması nedeniyle oluşacak destek üzerinden hesaplanan tutarın Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı ile hesaplanan faiz ve kâr payından yüksek olması durumunda ise söz konusu destek tutarı ile Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı ile hesaplanan faiz ve kâr payı arasındaki fark ayrıca banka tarafından yararlanıcıya ödenir. Ödenen tutar Ek-2'de yer alan bildirim formuna uygun olarak sistem üzerinden Merkez Bankasına bildirilir. Merkez Bankası bu tutarı destek hesabından ilgili bankaya aynı gün aktarır.

b) KKH'ye uygulanan faiz/kâr payı oranının Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo oranına eşit veya yüksek olması durumunda; vade sonu kurunun vade başı

kurundan yüksek olması nedeniyle oluşacak destek üzerinden hesaplanan tutar ile banka tarafından ödenecek faiz veya kâr payı arasındaki fark banka tarafından yararlanıcıya ödenir. Ödenen tutar Ek-2'de yer alan bildirim formuna uygun olarak sistem üzerinden Merkez Bankasına bildirilir. Merkez Bankası bu tutarı destek hesabından ilgili bankaya aynı gün aktarır.

c) Bu Uygulama Talimatının 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan hükümler saklıdır.

(5) Bankalar vadesi dolan KKH'lere ilişkin hesaplanan destek tutarlarını tam iş günlerinde en geç saat 14:00'e kadar, yarım iş günlerinde ise en geç saat 12:30'a kadar Merkez Bankasına bildirir.

(6) Vade sonunun iş günü olmaması durumunda Merkez Bankasına yapılacak destek tutar bildirimleri ile bunlara ilişkin aktarımlar, vade sonunu takip eden ilk iş günü yapılır.

(7) Destek ödemelerine ilişkin tutarlar Merkez Bankası tarafından bankanın EFT merkezine masrafsız olarak gönderilir. Tam iş günlerinde saat 17:30'a, yarım iş günlerinde ise saat 13:00'e kadar sonuçlandırılmayan ödemeler için söz konusu tutarlar bankanın Merkez Bankası nezdindeki zorunlu karşılık hesabına aktarılır.

Hesabın vadeden önce kapatılması

MADDE 7- (1) KKH'nin vadeden önce kapatılması halinde;

(a) Hesabın kapatıldığı tarihte saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen kurun, vade başı kurundan yüksek olması durumunda Merkez Bankası tarafından desteğe ilişkin ödeme yapılmaz.

(b) Hesabın kapatıldığı tarihte saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen kurun, vade başı kurundan düşük olması durumunda; hesabın vadeden önce kapatıldığı tarihte saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kuru üzerinden hesap bakiyesi güncellenir. Aradaki fark banka tarafından Merkez Bankasına aktarılır ve aktarıma ilişkin bilgiler Ek-3'de yer alan bildirim formuna uygun olarak Merkez Bankasına sistem üzerinden bildirilir. Aktarım ve bildirimler hesabın kapatıldığı tarihi takip eden ilk iş günü gerçekleştirilir. Bildirimler tam iş günlerinde en geç saat 17:00'ye kadar, yarım iş günlerinde ise en geç saat 12:30'a kadar Merkez Bankasına yapılır. Söz konusu bildirimlerin içeriği hesapların kapatıldığı güne ait işlemler olmalıdır ve farklı günlerin hesap kapatma bilgilerini içermemelidir.

Projeksiyon ve raporlamalar

MADDE 8- (1) Bankalar, haftalık, 2 haftalık, aylık, 3 aylık, 6 aylık ve 1 yıllık destek tutarı projeksiyonlarını Ek-4'de yer alan bildirim formuna uygun olarak her haftanın son iş günü saat 14:00'e kadar Merkez Bankasına sistem üzerinden bildirir.

(2) Bankalar, bildirim yapıldığı tarihi takip eden 10 iş gününe ait destek tutarı projeksiyonlarını Ek-5'de yer alan bildirim formuna uygun olarak her iş günü saat 14:00'e kadar Merkez Bankasına sistem üzerinden bildirir.

(3) Bankalarca destek tutarlarına ilişkin hazırlanacak projeksiyonlarda, bildirim tarihinde saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kuru kullanılır.

(4) Merkez Bankası, bu maddede yer alan raporlara ek olarak farklı raporlamaları da bankalardan talep edebilir.

Ay Sonu Değerleme

MADDE 9- (1) Bankalarca bu Uygulama Talimatı kapsamında açılan hesapların ayın son iş günü itibarıyla Türk lirası cinsinden faizli bakiyeleri ile katılma hesabı bakiyeleri ayın son iş gününde saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kurları üzerinden hesaplanan Türk lirası değerlerini Ek-6'da yer alan bildirim formuna uygun bir şekilde her ayın son iş gününde, saat 15:30'a kadar Merkez Bankasına bildirilir.

Takip ve sorumluluk

MADDE 10- (1) Kararın 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında destek hesabına yapılacak aktarımlardan ve Merkez Bankası tarafından aktarılacak desteğin hak sahipliğinin tespiti ile desteğin doğru ve tam hesaplanmasından, KKH'lerin açıldığı banka sorumludur. Bankadan kaynaklanan hatalardan ve bildirim farklılıklarından doğanlar dahil haksız olarak verildiği tespit edilen destek tutarı, bankaya ödendiği tarihten tahsil edildiği tarihe kadar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammıyla birlikte anılan Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(2) Bankaların operasyonel hatalarından, geç veya hatalı bildirimlerinden kaynaklanan durumlarda ortaya çıkan hak kayıplarından Merkez Bankası sorumlu olmayacaktır.

(3) Daha önceden Merkez Bankasına bildirim yapılmış olması şartıyla; KKH'nin döviz cinsi, faiz/kâr payı veya vade bilgileri gibi bilgilerinde operasyonel hatalardan kaynaklı hatalı bildirimlerin yapılmış olması ve bu hataların hesabın vadeden önce tekrar Merkez Bankasına bildirim yapılarak düzeltilmesi durumunda, 7456 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi, 4749 sayılı Kanunun geçici 35 inci maddesi ve ilgili alt düzenleme hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ilgili banka tarafından en son bildirilen bilgiler üzerinden destek ödemesi yapılır.

(4) KKH'nin döviz cinsi, faiz/kâr payı veya vade bilgilerinde operasyonel hatalardan kaynaklı yanlış bildirimlerin, ilgili hesaba yönelik destek aktarımının ilgili bankaya yapılmasından sonra ortaya çıkması durumunda ise;

(a) İlgili banka tarafından eksik talepte bulunulduğunun Merkez Bankasına bildirilmesi durumunda Merkez Bankasınca ek bir ödeme yapılmaz ve olası ihtilaflar banka ve mudi arasında çözülür.

(b) Fazla destek ödemesi talebinde bulunulduğunun Merkez Bankasına bildirilmesi ya da bu durumun Merkez Bankasınca tespit edilmesi durumunda ise 7456 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi, 4749 sayılı Kanunun geçici 35 inci maddesi ve ilgili alt düzeltmeleri çerçevesinde gerekli işlemler yapılır.

Diğer hükümler

MADDE 11- (1) KKH'nin iş günleri dışında açılması, vadesinin sonlanması veya herhangi bir sebeple kapatılması durumunda son iş günü saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilgili dövizler için ilan edilen döviz alış kurları uygulanır.

(2) Hesap açılırken vadeden önce çekimin koşulları hakkında hesap sahibi bankaca bilgilendirilir.

(3) İlgili hesaplarda faiz, vade ve benzeri sözleşme değişiklikleri yapılamaz.

(4) Bu Talimat kapsamında gerçekleştirilecek her türlü işlemin, suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanının önlenmesine ilişkin ulusal ve uluslararası standartlara uygun gerçekleştirildiğine dair kontrol bankalarca yapılır. Bu standartların ihlal edildiğinin tespiti durumunda, işlemi yapan banka tarafından durum derhal Merkez Bankasına bildirilir.

(5) Bu Uygulama Talimatı kapsamında açılan KKH'ler bankalarca kullanılacak kredilerde teminat olarak gösterilemez.

(6) Bu Uygulama Talimatı kapsamında açılan KKH'ler türev işlemlere konu edilemez.

Yürürlük

MADDE 12- (1) **(Değişik: 25/9/2023)** Bu Uygulama Talimatı, 25/9/2023 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13- (1) Bu Uygulama Talimatını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

EK: 6 bildirim formu

İletişim Bilgileri: Hazine ve Kurumsal Operasyonlar Genel Müdürlüğü

Telefon : (0312) 507 7029 – (0216) 773 7039 / 7054 / 7279 / 7063 / 7481 / 7022

E-Posta : kkhi@tcmb.gov.tr

E-Posta : ogmkktv@tcmb.gov.tr (Teknik sorular için)

EK 4	PROJEKSİYON BİLGİLENDİRME FORMU					
BİLDİRİM TARİHİ:	.././2023					
BANKA KODU:	0001					
	HAFTALIK	2 HAFTALIK	AYLIK	3 AYLIK	6 AYLIK	1 YILLIK
USD ENDEKSLİ HESAPLAR İÇİN PROJEKSİYON						
EUR ENDEKSLİ HESAPLAR İÇİN PROJEKSİYON						
GBP ENDEKSLİ HESAPLAR İÇİN PROJEKSİYON						
TOPLAM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Not (1): Toplam destek tutarı bankalarca <i>tahmini</i> olarak hesaplanarak bildirilecektir.						
Not (2): Bildirim tarihinde geçerli olan Merkez Bankası'na saat 11.00'de ilan edilen döviz alış kuru kullanılır.						
Not (3): Dönemler bazında hesaplanan veriler söz konusu döneme ilişkin kümülatif tutarları içerir.						

EK 5		GÜNLÜK PROJEKSİYON BİLGİLENDİRME FORMU		
BİLDİRİM TARİHİ:		.././2023		
BANKA KODU:		0001		
	DÖVİZ CİNSİ	TARİH	PROJEKSİYON	İŞLEM NUMARASI
	USD	4.04.2022		
	EUR	4.04.2022		
	GBP	4.04.2022		
	TOPLAM		0,00	
	DÖVİZ CİNSİ	TARİH	PROJEKSİYON	
	USD	5.04.2022		
	EUR	5.04.2022		
	GBP	5.04.2022		
	TOPLAM		0,00	
	DÖVİZ CİNSİ	TARİH	PROJEKSİYON	
	USD	6.04.2022		
	EUR	6.04.2022		
	GBP	6.04.2022		
	TOPLAM		0,00	
	DÖVİZ CİNSİ	TARİH	PROJEKSİYON	
	USD	7.04.2022		
	EUR	7.04.2022		
	GBP	7.04.2022		
	TOPLAM		0,00	
	DÖVİZ CİNSİ	TARİH	PROJEKSİYON	
	USD	8.04.2022		
	EUR	8.04.2022		
	GBP	8.04.2022		
	TOPLAM		0,00	
	DÖVİZ CİNSİ	TARİH	PROJEKSİYON	
	USD	11.04.2022		
	EUR	11.04.2022		
	GBP	11.04.2022		
	TOPLAM		0,00	
	DÖVİZ CİNSİ	TARİH	PROJEKSİYON	
	USD	12.04.2022		
	EUR	12.04.2022		
	GBP	12.04.2022		
	TOPLAM		0,00	
	DÖVİZ CİNSİ	TARİH	PROJEKSİYON	
	USD	13.04.2022		
	EUR	13.04.2022		
	GBP	13.04.2022		
	TOPLAM		0,00	
	DÖVİZ CİNSİ	TARİH	PROJEKSİYON	
	USD	14.04.2022		
	EUR	14.04.2022		
	GBP	14.04.2022		
	TOPLAM		0,00	
	DÖVİZ CİNSİ	TARİH	PROJEKSİYON	
	USD	15.04.2022		
	EUR	15.04.2022		
	GBP	15.04.2022		
	TOPLAM		0,00	
Not (1): Bilgilendirme formu, bildirim tarihini izleyen 10 iş gününe ait projeksiyonları içermelidir.				
Not (2): Bildirim tarihinde Merkez Bankasınca saat 11.00'de ilan edilen döviz alış kuru kullanılır.				

